U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci stěžovatele **I. B.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Kozákem, advokátem se sídlem v Liberci, Svojsíkova 7, za účasti **Ministerstva vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 29. 11. 2006, č. j. 58 Az 12/2006 - 25,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 29. 11. 2006, č. j. 58 Az 12/2006 - 25, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 16. 6. 2006, č. j. OAM-407/VL-07-BE07-2006, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13, a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a bylo současně rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování. Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku především konstatoval, z jakých skutkových podkladů vycházelo ministerstvo při svém rozhodování. K žalobní námitce týkající se aplikace § 14 zákona o azylu uvedl, že rozhodnutí o tomto azylovém důvodu je věcí volné úvahy ministerstva, přičemž přezkoumávané rozhodnutí nevybočilo z mezí správního uvážení a není logicky rozporné. Soud se rovněž vypořádal s žalobním bodem týkajícím se ustanovení § 91 zákona o azylu, a to tak, že věk blízký zletilosti a prokázaný stupeň samostatnosti stěžovatele, který byl schopen samostatně odcestovat na území České republiky a dlouhodobě zde pobývat, nesplňují zákonná kriteria tohoto ustanovení (konkrétně § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kterou se domáhal zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně požádal, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb., s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v tzv. plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně (rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci rozhodování Nejvyššího správního soudu). 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. (To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně). 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních

předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení stěžovatele (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že ministerstvo i krajský soud pochybily při právním posouzení jeho žádosti především v tom, že uváděné okolnosti a skutečnosti nevyhodnotily jako právně relevantní pro udělení azylu z humanitárního důvodu (§ 14 zákona o azylu). Dále měla být nesprávně posouzena (ne)existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. K tomuto stížnímu bodu stěžovatel uvedl, že je nezletilý bez odpovídajícího zázemí na Ukrajině, tj. bez rodičů, kteří žijí odděleně v Rusku bez jakéhokoliv zájmu o jeho osobu. Stěžovatel žije u stárnoucích prarodičů, a toto je podle jeho názoru azylově relevantní důvod ve smyslu § 14 zákona o azylu. Dále jeho tvrzení, že mu prarodiče nemohou zajistit přiměřenou péči a výchovu vzhledem k jejich věku, mělo ministerstvo, a následně i krajský soud, vzít v úvahu při rozhodování o překážce vycestování.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval námitku stěžovatele, podle které ministerstvo i krajský soud nesprávně posoudily právní otázku, zda je možné na jeho případ vztáhnout ustanovení § 14 zákona o azylu.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz) „lze azyl z humanitárních důvodů udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry“. Obdobně vyznívá i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55 (publikovaný též na www.nssoud.cz), z jehož odůvodnění se podává, že „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12

a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“. V tomto smyslu hodnotil věc i krajský soud a jeho závěry jsou tedy zcela souladné s ustálenou judikaturou.

Ke kasační námitce týkající se nepřiznání překážky vycestování lze především poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2003 č. j. 4 Azs 14/2003 - 48, podle kterého „Je-li důvodem žádosti o azyl obava z návratu do Ruské federace, v níž žadateli hrozí (...) akty neprováděné státní mocí, přičemž žadatel o azyl se v domovském státě vůbec nepokusil svou situaci přes tamní státní orgány řešit, není dán důvod pro poskytnutí azylu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani překážka vycestování“. V tomto kontextu obstojí závěry ministerstva aprobované krajským soudem, že stěžovatel dostatečně prokázal, že je schopen i bez vnější pomoci dostatečně uspokojovat své nezbytné životní potřeby, jak bylo podrobněji popsáno výše.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

O odkladném účinku kasační stížnosti, o nějž stěžovatel požádal, Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť tento je přiznán kasační stížnosti ex lege (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu